

ΘΟΥΡΙΟΣ - Ρήγα Βελεστινλή

Ποιο ήταν το όραμα του Ρ. Βελεστινλή και ποιο το σπουδαιότερο έργο του.

Οραματιζόταν μια μελλοντική κοινοπολιτεία με τη συμμετοχή όλων των βαλκανικών λαών. (Χάρτα)
Τη δημιουργία ενός ελεύθερου κράτους, στο οποίο θα άρχει η ενότητα των Ελλήνων και ο νόμος, ιδέες που συγκλίνουν με τις προσδοκίες και του ανώνυμου συγγραφέα της Ελληνικής Νομαρχίας (1806).

Θεματικά κέντρα

Ελευθερία ή θάνατος

Κοινός όρκος και αγώνας των Ελλήνων για την ελευθερία

Συλλογική ευθύνη για την τιμή της Ελλάδας

Χαρακτηρισμός περιεχομένου:

Να χωρίσετε σε ενότητες το κείμενο και να δώσετε τίτλους.

Να μεταγράψετε σε πεζό την α' ενότητα.

Πώς παρουσιάζει ο Ρήγας τη ζωή των σκλαβωμένων και γιατί θεωρεί προτιμότερο τον θάνατο;

Παρουσίαση δυσκολιών των κλεφτών (στ 1-8)

1. Ζουν σε στενότητα (στα στενά) = ανασφάλεια (μεταφορικά)
2. Σα λιοντάρια (παρομοίωση) = μοναχικά, σε μέρη δύσβατα, σε ορεινές περιοχές
3. Σε σπηλιές και όχι σε σπίτια, όπως οι άλλοι άνθρωποι
4. Στερούνται την κοινωνική ζωή, βλέποντας «κλαδιά» (δάση) αντί για ανθρώπους
5. Ζουν μακριά από τους δικούς τους
6. Σε μια σκλαβωμένη Πατρίδα

Στ. 10 : καλεί κάθε σκλαβωμένο Ρωμιό να σκεφτεί **τα αποτελέσματα, τις συνέπειες της δουλείας**

1. Απώλεια ζωής ή ισόβια βασάνη (ψένουν στη φωτιά)
2. Απόλυτη υποταγή στον τύραννο (Σουλτάνο) και εκμετάλλευση από αυτόν (στ. 12-14)
3. Ο τύραννος κοιτά το συμφέρον του και την εξουσία του και θανατώνει/τιμωρεί όλους ανεξάρτητα από αξιώματα, τίτλους, εθνικότητες, φυλές, κοινωνικές τάξεις (παραδείγματα επωνύμων Φαναριωτών που θανατώθηκαν)
4. Καμία πρόοδος δε σημειώνεται (στασιμότητα, στ 20)

Υπάρχει **ιεραρχική κλιμάκωση των δεινών** της δουλείας που ξεκινά από την καταπίεση (στ. 11-16) και φτάνει μέχρι τη θανάτωση (στ. 17-20) – δραματική ατμόσφαιρα : **άρα απευθύνεται όχι μόνο στους Έλληνες- Ρωμιούς και στους άλλους λαούς των Βαλκανίων αλλά και στους καταπιεσμένους Τούρκους.**

Ο όρκος

Ορκίζεται στον Ουρανό και όχι στον σταυρό, ίσως για να δείξει έναν υπερεθνικό χαρακτήρα της επανάστασης. (Για το πολιτικό όραμα του Ρήγα συμβουλευτείτε το βιβλίο της Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας ΟΕΔΒ, σελ 25)

Σε α' πρόσωπο, αρχίζει με την επίκληση του Θεού.

Δεσμεύσεις όρκου:

Δε θα γίνει όργανο του κατακτητή, στ. 32

Δε θα δουλέψει για τα συμφέροντά τους και δε θα παρασυρθεί από τις υποσχέσεις τους στ. 33-34

Μόνος σκοπός: ο αφανισμός των εχθρών(τυράννων) στ.35-36

Πίστη στη πατρίδα στ. 37

Απόλυτη υπακοή στους άρχοντες (στρατηγό στ.38

Τιμωρία στους επίορκους -σκληρή τιμωρία από την παράβαση του όρκου

(εικόνα- παρομοίωση : σαν καπνός και υπερβολή : «ν' αστράψει ...καπνός»)

Ποια εκφραστικά μέσα τονίζουν τον επαναστατικό χαρακτήρα του Θούριου; Δώστε από ένα παράδειγμα.

οι προστακτικές και προτρεπτικές υποτακτικές π. χ. «στοχάσου»

οι ρητορικές ερωτήσεις π.χ. (ως πότε να ζούμεν στα στενά,...)

η προσφώνηση παλληκάρια (η έννοια της ανδρείας)

ο όρκος εμπνέει επαναστατικό φρόνημα

παρομοιώσεις, μεταφορές , εικόνες.....

Γλώσσα

Δημοτική με λέξεις ιδιωματικές (π. χ. ψένουν, στες ράχες, Καλλιό) και λέξεις λογιότερες, όπως π.χ. βλέπωμεν, χάνωμεν, να κάμωμεν, να βάλωμεν, υψώνοντας τας χείρας.

Ύφος

Προτρεπτικό, διδακτικό, συμβουλευτικό

Στίχος: Ιαμβικός, με ζευγαρωτή ομοιοκαταληξία

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Συγκρίνετε το περιεχόμενο του όρκου, που ενσωματώνει στο Θούριο ο Ρήγας, με τον όρκο της Φιλικής Εταιρείας. Βρείτε τα βασικά κοινά σημεία και επισημάνετε τις διαφορές τους.

«Όρκος των Φιλικών» (απόσπασμα)

Ορκίζομαι εις το ιερόν όνομά σου, ω ιερά και αθλία πατρίς, ορκίζομαι εις τας πολυχρονίους βασάνους σου, ορκίζομαι εις τα πικρά δάκρυα των αιχμαλώτων και καταδίκων κατοίκων σου, τα οποία τόσους αιώνας κατά στιγμήν υποφέρουν τα ταλαίπωρα τέκνα σου, ότι αφιερούμαι όλος εις εσέ, ότι εις το εξής συ θέλεις είσαι η αιτία και ο σκοπός των διαλογισμών μου, το όνομά σου οδηγός των πράξεών μου και η εδική σου ευτυχία η ανταμοιβή των κόπων μου.

2. Να αναπτύξετε τους παράγοντες που στερούν την «ελεύθερη ζωή» από τους Έλληνες την εποχή του ποιητή και να τους συσχετίσετε μ' αυτούς που δημιουργούν παρόμοια προβλήματα στην εποχή μας. (150 με 200 λέξεις)

3. Ποιο πρόσωπο χρησιμοποιεί ο Ρήγας σε κάθε ενότητα και σε ποιους απευθύνεται; Να αιτιολογήσετε την επιλογή αυτή του ποιητή.

4. Φαντασθείτε ότι ζείτε την εποχή εκείνη που η Ελλάδα ήταν υποδουλωμένη στους Τούρκους. Γράψτε μια επιστολή στον Ρήγα στην οποία θα εκφράζετε τα συναισθήματά σας και τις σκέψεις σας σχετικά με την τυραννία των Τούρκων. (150 με 200 λέξεις)

5. Τι αποδεικνύει για το χαρακτήρα της εξέγερσης το γεγονός ότι οι επαναστάτες ορκίζονται στον ουρανό και όχι στον σταυρό;